

Az előfizetés ára:
 1883 januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyedévre . 2 frt.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:
 Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyilntterben egy sor . . . . 10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.	Szerkesztés: Mária-utca 1. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.	Egyes szám 10 kr. Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvtömlőnél Király-utca-
--	---	---

Óvoda törvény.

Ismét új törvény tervezetről irhatunk. Kormányunk hír szerint törvényhozási uton szándékozik a kisdéd nevelést biztosítani olyan formán, hogy a magyarországi községeknek általánosan kötelességévé tenné községi kisdédóvodák felállítását, s ha a község maga erejéből óvodát felállítani képtelen volna, a megkívántató költségek egyharmadáig terjedő állami segélyben fogna részesíttetni.

Végre valahára elérjük azt az időt is, midőn az állam, háztartásának milliárdjából a morzsálokoknál valamivel többet is juttat népnevelési célok előmozdítására.

A kisdédóvás Magyarországon 55 éves multtal bír. 1828 június 1-én nyitotta meg Budán a Krisztinavárosban grf. Brunswick Teréz „Angyalkert“ név alatt az első óvodát. E nemes lelkű hölgy, kinek emléke hazánk történetében mindig egyike marad a legmászaltabbaknak, önként mondott le a családi élet örömeiről, hogy mások gyermekeinek anyjává lehessen, s szent lelkesedéstől megkapva, egész életét a kisdédóvás és nevelés ügyének szentelte. Hasztalan szólt felsőhelyről az utalás: „A magyar népnek engedelemessége s nem nevelésre van szüksége“, hasztalan zárkóztak el a hivatottak a legvastagabb közöny sánczai közé, az eszményének magát feláldozó hölgy nem ismert csüggedést, s mondhatlan fáradoalmak árán 1836-ban létrejött a „kisdédó

intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület“, melynek sikeres működését 1838—1848-ig 75 óvoda felállítása koronázta. 1848-ban br. Eötvös József minister az óvodákat állami intézeteknek, az ott működő nevelőket állam hivatalnokoknak nyilvánította, s az egész hazában a népesség arányában óvodák felállítását tervezte s e célból az állampénztárból évenként 30 ezer forintot utalványoztatott, de az időközben kitört forradalom s a bekövetkezett válságos események a már örvendetesen előre haladó kisdédóvás ügyétől elvonták a közfigyelmet. Az azután bekövetkezett 12 év, bár e közben 42 új óvoda nyitottat, az idegen szellemű, abszolút kormány nyomása alatt megint visszavetette az ügy haladását, mely csakis 1861 óta indult újabb örvendetes lendületnek.

Mind-e mai napig azonban, bár az ügy élén Tisza Kálmánné, Degenfeld Ilona grófnő áll, a kisdédóvás ügye csak egy üdvös társadalmi mozgalom volt, míg azt végre valahára a segélyforrásaiban hatalmasabb állam veszi kezei közé.

Kell-e a kisdédóvodák hasznáról s jótéteményeiről hosszasan beszélnünk? E százdabban, melyben mi élünk, volna-e ellenség, kit meggyőzni, akadna-e hitetlen, kit az ügynek megtéríteni kellene? A kisdéd nevelés eszméje uralkodik, hódít ellenállás nélkül az egész művelt világon, a hol csak a 19-ik század szelleme elhatott, mert száza-

dunk uralkodó eszméi olyan természetiek, hogy elengedhetlen alapfeltételül a népnek nevelését és művelést bírják, végső következésükben tehát szükségkép a kisdéd nevelés ügyéhez juttatnak, mely a népnevelésnek első és legtermészetesebb kezdete. Egy század, mely feladatául tűzte ki, hogy a szabadság eszméjét az államok életében lehetőleg érvényre juttassa, oly kevésbé lehet el népnevelés nélkül, mint az ember levegős és világosság nélkül. A szabadságnak oly természetes következménye a kötelező népoktatás, mint a mily természetes volt, hogy a szolgaságba merült Ázsiában, ha egy szudra a szent könyvek olvasását csak hallgatta is, forró olajt öntöttek fülébe, ha pedig azt épen könyv nélkül megtanulta, megölték; vagy a milyen természetes, hogy az amerikai Egyesült Államok nagy ültvényesei törvénybe ikatták rabszolgáikat illetőleg „a kötelező tudatlanságot.“ Korunk midőn követeli a szabadságot, megköveteli polgáraitól, hogy szerezenek maguknak annyi műveltséget, mennyi szükséges ahhoz, hogy szabadságukkal élni tudjanak. Mindaz tehát mi az ember szabad akaratát állati ösztönei felett győzelemhez juttatja; mindaz mi esztét felvilágosítván lelkiismeretességét növeli, felelősségének érzetét erősíti, méltán tarthat igényt minden jóakaratu ember legmelegebb pártolására. Már pedig van e ezen célra hatalmasabb eszköz, mint ha a kisdéd zsenge kora óta megfelelő nevelésben részesül.

A „Pécs“ tárczája.

A mai fiatalság.

Ne ásítsanak szép hölgyeim. Hisz' én nem tehetek arról, hogy a mai fiatalság oly unalmas!

Mai napság egy estély nem más a fiatal nőkre nézve, mint gyakorlat az üldögélésben s az örökös hallgatás mesterségében.

Önök táncolni akarnak, ugy-e?

De a mi fiatal uraink egytől-egyik mind podagráások.

Mulatni akarnak?

De a mi fiatal uraink, sajnos, nem tudják mit beszéljenek.

Udvaroltatni akarnak?

De a mi fiatal urainknak is szükségük van valakire, ki nekik udvarol.

A terem egyik végétől a másikig sétálni, a kalapot egyik kézből a másikba venni és az arra menő hölgyeket megbámulni, ez az egész, amire jeunesse doreánk egy estélyen vállalkozik. Csoda-e hát, hogy ily körülmények között a nők előtt elvész az ily kétséges mulatságok ingere, mely hozzá még oly sok előkészületet, fejtörést s még több pénzt igényel. Ha ez tovább is így

tart, ugy oda jutunk, hogy a nők, kik táncvizigalomba mennek, könyvet fognak magukkal vinni, ha unalmukban elaludni nem akarnak.

Valóban, csodálatra méltó a mostani fiatalság! Hogy szellemusak, azt ments' Isten, senki sem állítja, de azt sem követeli senki, hogy a táncmulatságon a szellem vigye a főszerepet. De táncoljanak legalább, ha beszélni nem tudnak.

„Hisz' táncolnék szívesen“ panaszkodott a napokban egy dandy, „csak azok a szünetek ne volnának.“

„És miben akadályozzák önt a szünetek?“

„Mert minden tánczosnó azt akarja, hogy a szünetek alatt mulattassuk, s ez oly fárasztó.“

Nos, nem pompás mentség?

Azelőtt boldognak érezte magát a fiatal ember, ha egy szép nővel társalognhattott, a mai fiatalság ezt munkának tartja, melytől menekülni akar.

Természetes azután, hogy a beszélgetések is eként alakulnak.

„Volt multkor a majálison?“

„Nem kaptunk kocsit. És ön?“

„Én sem kaptam.“

Szünet.

„Azt mondják szép volt.“

„Én is ugy hallottam. Különösen a kivilágítást dícsérték.“

Szünet.

„Hallom sokan voltak.“

„Nagy volt a tolongás.“

„Legközelebb többen lesznek.“

„Akkor bizonyosan még nagyobb tolongás lesz.“

Szünet.

„Volt már az idén a hegyek közt?“

„Az idén még nem.“

„Taval igen?“

„Néhányszor.“

„Ilyen időjárás mellett, könnyen megázik az ember.“

„Oh, igen.“

Kezdődik ismét egy táncz.

Csakugyan a legjobb időben.

A fiatal ember, teljesen kimeríté már tudományát.

Mint ki nagyon elfáradt, mely lélekzetet vesz s egy tisztes meghajlással „ajánlja magát.“

„Ez csakugyan borzasztó! Milyen unalmas ez az Andor!“ panaszkodik a kisasszony mamájának.

„Miért válaszoltál neki folyton oly röviden?“

„De mit is válaszoljon az ember ily unalmas kérdésekre?“

Nem bocsátkozva itt azon okok részletes felsorolására, melyek nálunk Magyarországon az általános népoktatást kisebb nagyobb mértékben meghusitják, csupán a szülők idegenkedését említem meg, kik népiskolába járó gyermekeiket nem ritkán azért fogják otthon, mert azokat apróbb házi és mezzei munkákra már használhatják. Az óvoda egy szülő előtt sem lesz népszerűtlen, mert nem hogy munkás kezét volna el hazulról, hanem felszabadítja a különben leköltött szülőt a gyermek őrzés gondjai alól, minek ismét felettebb üdvöz következményei volnának szülőre és gyermeke egyaránt. A mily mértékben kevesbitjük a szülők gondját, baját, s tesszük őt keresetképeesebbé, oly mértékben fog a népesedési mozgalom kedvezőbb fordulatot venni, a gyermek pedig testi és lelki bajoktól megóvatik, az értelmes nevelés által pedig testi és lelki erejük fejlesztése és az óvó-nevelő hatása közben a népiskolákra kellőképp előkészítetik. De reánk magyarokra nézve a kisdédovás országossá tétele s állami vezetése még különös fontossággal is bír, mert elsőrendű eszköz volna az a magyarosodás terjesztése s a haza polgárai közt levő különbségek kiegyenlítése végett. Két-hat éves korában legfogékonyabb a gyermek idegen nyelv megtanulására, s nemcsak játék közben és fáradság nélkül, de tökéletesen is képes volna a magyar nyelv elsajátítására, úgy hogy már a népiskolákban lehet volna a gyermekek kizárólag csak magyarul tanítani. Husz év múlva egy tizenhét millióból álló magyar nemzet bátran nézhetne a jövő eshetőségeivel farkas szemet.

Elismerés.

— A juniusi kiállítás létesítői. —

Illetékes helyről veszszük e becses sorokat:

Virágkiállításunk, melynek sikere mindenkit kellemesen lepett meg, ismételve igazolta, hogy összetartás, tevékenység és áldozatkészség társadalmunk terén is, a legszebb eredményt képes kivívni. És valóban egyedül a közjóért lelkesülni tudó emberek áldozatkészsége teremthet meg szép

„Ugy?! És miért tudsz Bélával oly sokat beszélgetni?”

„Miért? Mert az okos ember, ki mindenről érdekesen tud társalogni.”

„De semmije sincs s hozzá még naplopó. Azt mondom, ne engedj neki avancoakat, és ha Andor ismét megszólít, légy szeretetreméltóbb iránta.”

„Soha!”

„Lehetséges-e? Ily jó házból való fiatal emberrel, kinek szép vagyona is van; ki téged boldogíthat — — ép itt jó.”

Tánczra hívja a kicsikét. Ella olyan arcot vág, mint a hetes écs, nem, mint egy egész árvíz. A mama piros-pozsgás arca pedig sugárzik, mint a júliusi nap a város-ház tornyán. Gyengén megböki leányát. A kicsike végre elszánja magát s egy leirhatlan mosoly kíséretében lassan feláll s a szelleműs fiatal emberrel tovább lebeg.

A mama argus szemei folyton kísérik. Szegény gyermek!

Az ember nem is hinné, milyen helyes kis családi drámák játszódnak le egy ily estélyen.

Pali.

kiállításunkat, megérdemlik ők, hogy rólok hálás szívvel megemlékezzünk. Nem akarjuk a Pécsbaranyai kertészeti egyletnek ide vágó szándékát megelőzni, mert meggyőződéssünk, miszerint az egylet háláját határozottabban fejezendi ki, mint azt rövid közleményünk teheti, mégis kötelességnek tartjuk felemlíteni, hogy először is Ó excellentiája Dr. Dulánszky Nándor püspök ur, igazi magyar főpaphoz méltó bőkezűséggel adott kétszáz frtos adománya tette lehetővé, miszerint bátorsággal foghatott a bizottság a rendezés művéhez. És Pécsvárosának közönsége, midőn kiállításunk számára száz forintnyi segélyt megszavazni szives volt, hivatalának magaslatán állva, Pécsváros haladását mozdítja elő.

A kertészet, valamint a mezőgazdaság terén, újabb időben a villanyfény új tényező gyanánt lép fel. Egyelőnknek azon szándéka, hogy ezen új tényező is hatáskörébe vonja, dicséretet és elismerést érdemel s általános tetszéssel fogadtatott, de ezen szép törekvés csak úgy volt kivihető, hogy a világhírű Ganz és társa budapesti gépgyár, előzékenyen s minden anyagi haszon nélkül, készséggel támogatta azt. A villamlámpák és villamosgépek Zippernovszky, magyar mérnök találmánya, a miért is, mint a magyar cultura egyik szép terméke üdvözlendő, annál is inkább, mivel hazai iparunk számára diadalt, a magyar névre pedig dicsőséget szerzett széles e világban.

Ganz és társa tehát különös köszönetet érdemel. De a fővárosból küldött villamkészülék csak az esetben működik, ha az több lőerejű motor által percenkint 1200 körforgásban tartatik. E célra legegyszerűbb a gőzerő, mit első sorban Szontagh úrtól kért az egylet, de mivel a napi tizenöt frtnyi bér egyelőnkre nem lett volna előnyös, Pintér József ur pedig díjtalanul felajánlotta a közszékhely gőzgépét, a kiállítás bizottság Szontagh ur szivességét megköszönve, Pintér József ur ajánlatát hálával fogadta.

A sok kellemetlenséggel járó villamos vezetékek felállítását elkerülendő, végre is Haberényi Pál jeles gépgyárosunkhoz fordult, ki is szives volt egy gőzmozgonyt díjtalanul az egylet rendelkezésére bocsátani. Hogy milyen áldozatot hozott Haberényi ur, azt egy rövid cikk keretében nem lehet leírni, azt azonban megjegyezzük, hogy kizárólag Haberényi ur fáradságának köszönjük a villam-fény létrejöttét.

Koch Ferenc ur 20 métermáza kitűnő szabócsi köszönet, M a s a Bernhárddunagőzhajózási szénbányai igazgató ur szintén 20 máza köszönet kegyeskedett kiállításunk javára áldozni. Engel Adolf és fia czég pedig egy kocsii hulladék fát ajándékozott a gép fűtéséhez.

A kiállítási terem díszítéséhez élő növényeket Novotarszky A. és fia, Kött Ferenc és Dr. Fesztl Károly kanonok ur adtak; a terem közepén levő szökőkutat pedig Rapun alezredes ur, szolgáltatta. Nádósy ur 3 drb. aranyat kegyeskedett adományozni, a pécsi hadastyán egylet pedig 5 frttal segélyezte kiállítás pénztárunkat. A villamos készülékek szállítási díjaiból pedig a budapesti pécsi vasut igazgatósága szives volt 50%-ot elengedni.

És végre az áldozatok egész sorát hozta kiállításunk javára polgármesterünk, Aiding János kir. tanácsos ur, ki is hatalmas pártfogásával támogatta egyelőnk, a gép szállítását, tápvizet, zászlót és még igen sok mást engedélyezett kiállításunk, ezért azon díszeskor melylyel őt egyelőnk megtisztelte, csak halvány kifejezése volt az egylet hálás érzelmeinek. Csak is ily áldozatok mellett lehetett a művet sikeresen keresztül vinni, és pénzügyileg is úgy befejezni, hogy levonva minden kiadást 851 frtnyi tiszta jövedelem maradjon az egylet javára.

Tanúgy.

Május 31-én alakult meg a siklósvidéki r. k. néptanító egylet, igaz, par ordre, de azért, himni szeretjük, megfelelő körülmények közt kifejtett életrevalóságot. Nem modern dolog vallási, nevezetesen kath. czég alatt egyesülni, s ha itt-ott, s jelenleg országosan tömörülnek oly elemek, melyeket a nem ignorálható viszonyok utalnak egymásra, egyesülésre utal a szervi vonatkozás, a dologi érdek-találkozás, mely felekezeti iskola és felekezeti tanító közt fennáll; az mindig bizonyos recensust kelt. Nincs szándékomban ezen, némelyek szerint „korszerűtlen” eszme mellett propagandát gyártani, a bírálgatások jogosult, vagy jogosulatlanságát sem feszegetni; de annyit meg kell jegyezni, hogy a czél szentsége, melyre a jelen esetben a kath. tanerők egyesültek, egy hajszálat sem áll hátrább amannál, melyet az ország egyes vidékein létesült h. h., á. h. unit, és az ország. közp. izr. tanító-egyesületek tűztek maguk elé; alapszabályaink 2. §-a szerint czélunk nem kevesebb, mint „javítani és emelni a néptanítók erkölcsi, anyagi s társadalmi állását, a kölcsönös tömörülésben fekvő erő által védeni a kath. népnevelés és a tanfériak érdekét, minden irányban.”

Az egylet május 31-én megalakulván megválasztá tisztviselői karát is. Elnök: Khon András villányi esp.-pl., alelnök: Pammer Péter siklósi tan., I. jegyző: Bursch Alajos daróczyhalmai tan., II. jegyző: Mayer József baáni tan., pénztárnokok: Schneider Henrik siklósi tan. és Fischer József baranyavári tan., könyvtárnokok: Witzl József és Weber József főherceglaki tanítók. Az előértekezletben megállapodott ugyan a tanító kör abban, hogy az elnöki tisztre kebeléből választ meg valakit, de a plenum előtt megváltoztatta e szándékát. A történeti hüségnek és igazságnak megfelelőleg azonban kijelentem, hogy nem külső pressió okozta e szándék-metamorphosist, hanem előttem ismeretlen oly benső rugók, melyek gyaníthatólag a legtisztéletreméltóbb forrásból vették eredetüket, s ezért tisztelettel lehet meghajolni a többség akarata előtt, mely tapintatos tisztviselőt és — mint meggyőződésünk alkalmunk volt — őszinte tanító-barátot helyezett az egylet élére.

Jun. 20-án megválasztottuk Pammer Péter urat a II. orsz. tan. képv. közgyűlésre képviselőnek, az eredeti szándéktól eltérőleg csak szótöbbséggel. De ezt megelőzte egy felemelő mozzanat. Hadd méltasam néhány szóval. Elnök a közhangulatnak adott hű kitejezést, midőn Szauter Antal görönsyí plébános urban a tanítóképzőintézet bokrosérdemű volt igazgató tanárát, a lángbuzgalmu tanfériut és tántoríthatatlan tanúgy-és tanító-barátot felkérte az egyletnek a bpesti képv. kgyűlésen való képviselőnek elvállalására. Az osztatlan tetszéssel és lelkesülélt élénzséssel fogadott eme felhívásra Szauter feszült figyelemmel és megatottsággal kísért beszédben előadta indokait, melyeknél fogva e kitüntetését elfogadnia nem lehet. A rokonérzés, — mondá — mely az iskolaügy bajnokaihoz többszörösen fűzi, ösztönözne ugyan, hogy e rá nézve a mit nem várt, olyannyira kellemes megtisztetés elől ki ne térjen. Hisz bölcsőjétől, mely fölött tanítóné anyai gondja virrasztgatott, máig, midőn a tanúgyért nehéz és nem mindig hálás harcok vitt mult fekszik mögötte, oly mult, mely a „quem dii odere, paedagogum fecere” szomorú igazságnak kecsérőségét fenékiig vele is ürtítette, nem egy lánccszem van, mely őt a tanítókhöz szive egész melegével, lelke egész erejével köti. És ha hallgatni akarja arra, a mit neki rokonindulata mai is még sug, ez a hang pedig készíti a tanúgy és közvetve annak munkásaiért a mai nehéz, a közelmulthoz mérten hátrányosan is, előnyösen is megváltozott körülmények közt is a küzdelmet felvenni, szolgálatát, tehetségét felajánlani:

szeknek vízzel való ellátására szolgáló csövezetékek képezének kivittelt, melyek részben kisebb nyomással láttatnak el.

Fenviztartó medence.

A két nyomtáv-övre való beosztás megkívánja, hogy a magasabb nyomtáv-öv számára a fenviztartó a Tettye-tér alatt 206. 00 méter, az alvó számára a régi temetőn a mindzentek temploma alatt, pedig 171. 00 méter felszínmagaságban helyeztessék el.

Mindkét viztartó egyenlő nagyságu, a 1,000.000 liter köbtartalomra van kiszámítva és azokban a víz legmagasabb állása 3,0 méterrel van megállapítva.

Berendezésük olyforma, hogy a víz azokban folytonos forgásban lévén, sem minémű megállapodás be nem állhat.

A viztartók, ugyszintén a forrásház is cementmalterben falozott és téglából vízhatlanul van építve és földréteg által külső befolyások ellen védve. Mindkét viztartó medence el lesz látva egy előtérrel, azaz egy ugynevezett retesz-kamarával, melyben minden esendőségre szükségelt különféle elzárási készülékek és vezető csövek vannak elhelyezve.

A fenővi viztartóba azonfelül még egy durva szűrő (Strainer) berendezés lesz beépítve.

Ez arra szolgál, hogy a víz egy durva szűrőn áthaladván, különösen záporosok alkalmával abban netán előidézett zavarodás lehetőleg eltávolíttassék.

A durva szűrő létesítmény egy elő-kamarából, a tulajdonképeni durva-szűrőből, és a tisztavíz kamarából áll, melyből a víz a viztartó kamarába vezetettik.

A durvaszűrő létesítmény különféle csövezeteket és reteszeket igényel, melyek a kezelés tekintetében szükséges kombinációkat teszik lehetővé.

A fenviztartó egyosztályu, mert tisztítása ideje alatt a durva szűrő tiszta víz kamarája annak kétrészre való osztását feleslegessé teszi.

Az alóvi viztartó két osztályu lesz azért, hogy annak tisztítása ideje alatt a kezelés ne szakíttassék félbe, mi végett ennek gépezeti berendezésére megfelelő figyelmet fordítottat.

Fővezeték.

Az öntöttvas fővezeték, mely a forrásházból a fenővi viztartóhoz vezetendő, 200^{mm} belső átmérőjű lesz.

(Folytatása következik.)

Közigazgatás.

Az ugorkatermelés.

Az ugorkatermelés már is nem egy vidéknek képezi figyelemreméltó mellékparáját s még termelése folyton fokozható, miután a savanyított apró ugorka világkereskedelmi s a tengerészeknél életrendi élelmiszert s óvszert képez, a világhírű Mixed picklesnek legfőbb alkotórészét az aprófürtös ugorka képezi.

Az ugorka összes fajtáit két csoportba oszthatjuk, a u. m. a salátának való s a savanyításra alkalmas ugorkafajtákra.

Az előbbieket hosszú és vastag hengeredű s simahéjú, az utóbbiak apró s bibiresű felületű gyümölcsesel bírnak, azok meghámozhatók s belsejük salátának, vagy mártásnak készíthető el, emezek egészben, héjukkal együtt, vagy ecetbe, vagy kovászos vízbe, vagy végül sós vízbe tétetnek el s egész éven át hus mellé mellékétkül használhatók.

Az u. n. üzdei fajok, melyektől a magárus jegyzékei évenként hemzsegnék, a salátának való fajok közé sorolhatók.

Hogy az ugorkatermelés sikeres a nagy hasznót hozó legyen, a földolog a fajok helyes megválasztása: szükséges továbbá, hogy

legalább 3—4 éves magra tehessünk szert, mert a fiatalabb mag igen sok szarát hajt és nem igen köt, tehát legjobb, ha a termelő, ki ezen iparrággal rendszeresen foglalkozik, maga fog magot saját növényeiről és pedig ezen célra mindig tisztán álló s virágzaskor más fajtával össze nem kereszthető ágyról kell a magnak való ugorkát szedni s mindig a legelső s legszebben kifejlődött gyümölcsökről. Nincs rosszabb eljárás, mint a korai első termés ugorkát eladni vagy felhasználni s az utótermésből hagyni meg magnak szebb példányokat.

Az üzdefajok közül a legelső helyen az angol fajok állanak; az angolok mint minden téren, ugy ezen is nagy mesterek az új fajok előállításában. Ezen fajok közül kiemeljük a Carter-féle „Modele” ugorkát, mely sötétzöld színű, simahéjú, egyenes s 80 cm. hosszú gyümölcsökkel bír s igen termékeny. A „Berkshire Champion” csak 60—70 cm. hosszú, sötétzöld s feketés tüskékkel bír. A Daniel angol kertész által előállított „Duke of Edinburgh” gyümölcsei nem ritkán a 90 cm. hosszúságot is elérik, egész simák hengerded, egyenes, hosszúak s a növény maga az üzedeladokban nem nagy helyet vesz igénybe. A „Kew's Paragon” az agyagos talajban is igen jól tenyészhető s szabadban is s meleggyásban igazán a legbiztosabb faj valamennyi között. A ki a fehérszínű ugorkát szereti, az a „Marquis of Lorne” fajt termeljen, mert ez a fehér fajok királya mind termékenységekben, mind korai érésben. Nem szabad még a már régebbi, de még mindig becses „Rollissons Telegraph”-ról sem megfeledkeznünk; üzedzetre ez is igen értékes faj s 60—75 cm. hosszú sötétzöld színű gyümölcsei izlettességben a többi nem egyszer felülmúlják.

A szabadban is biztos sikerrel tenyészthető hosszú salátának való fajok közül ajánljuk a következőket:

Az erfurti középhosszu gyümölcsesel bíró faj igen korán keszen van, egyenlő szép vastag s sima héjjal bír, habár hosszú akár több 15—20 czmnél. Az athéni zöld 20—30 cm. hosszú, sötétzöld, simahéjú s hengeres, igen jól terem s egyenlően kifejlődött gyümölcsesel szolgál. A chinai zöld hosszú kigyóalaku is igen el van terjedve, bár egyenetlen vastagságu s különböző nagyságu gyümölcsei — ugy nemkülönbön későbbi fejlődése miatt mindinkább leszorul a küzdterről.

Hasonlóan nem tudott nagy elterjedést kivívni magának a pár év előtt annyira kiáltott s Kaufman orosz tábornok által importált kínai rezés ugorka sem. A nálunk mindenütt kertészkedő bolgároknak van egy hosszú, sima önálló ugorkafajuk, amely kitünően terem, korán keszen van s igen szép gyümölcsesel bír; ebből kellene valami uton módon, ha eleintén jó pénzért is, magot beszerezni, mert ez minden egyéb fajnál több hasznót nyújtana.

A mily kicsiny a saláta-ugorkafajokban a választék, ép oly kicsiny ez a savanyítani való fajok között is. A legkitünőbb két faj e tekintetben a korai apró zöld fürtös és az orosz aprófürtű; mindkettő oly bőven terem, miszerint a termékenységre nézve jobb fajt már nézetünk szerint alig lehet találni, s épen ez az oka, hogy már több mint 15 év óta állandóan első helyet foglalnak el minden magárjegyzékben. A Vilmorin párisi kereskedő által forgalomba hozott görbe „Cornichon” ugorka még nálunk eddig csakis experimentáció tárgyát képezheti. Hasonlót mondhatunk még most egyelőre a fehér tüskés és kurta muromi ugorkafajokról is.

Az ugorka sikeres tenyésztéséhez jó közepkötöttségű, de mégis inkább laza, mint tulköttöt, tápdús talaj és elegendő mennyiségű lágy öntözővíz szükséges. A trágyát az ugorka sohasem tartja soknak s ettől függ minden viszonylagosan termelőképesége. Igen kötött talajban, valamint friss lótrágyával trágyázottban az ugorka könnyen

keserű mellékzít kap; a hol e baj a talajtól származik, ott hagyjunk fel az ugorka nagyban termelésével, mert ez nem fog sikerre vezetni.

A legjobban kedveli az ugorka az érett istállótrágyát, mely komposztoszerű kinézéssel bír. A baromfitrágya egy éven át gipszzel kezelve s porrá törve, bámulatos termékenységre képesíti az ugorkát s ugyanily hatással van reá a komposztal-kevert guano vagy csontliszt is.

Az ugorka termeléséhez beosztjuk a területet, 120 cm. széles s tetszésszerint, de 8 méternél mégis nem hosszabb ágyakra s ezen ágyak közepén 30 cm. mélyre s ugyanily szélesre a földet kiemelvén, a fentebb említett tárgyával keverjük el s ugy helyezzük vissza az árokba, hogy az ágy közepén csekély árkoeska maradjon az ágy egész hosszában. Ezen árkoeskába dugdossuk el az ugorkamagot 2 cm. mélységre s egymástól 4—4 cm. távolságra. Az ágyakat többször megöntözzük s a mag kifejlése után a palánták meggyomlálatnak, kis kapával többször felporhanyítottatnak s szükség szerint megöntöztetnek.

Sokan egyes kórós gyomokat meghagynak az ugorkaágyak szélén, azokat levelezzik s visszakurritják, hogy fogódzó czölökök szolgálhassanak a kuszó ugorkaszálaknak; mások rövid pálcázakat bökösnek le 30—40 cm. távolságra ugyanezen célra.

Az ugorka vetése meleggyásban már februáriusban, szabad földben azonban csakis a hagyományos sz. György nap után és május elejével történhetik s mindig az uralgó időjárás s a talaj melegségi állapotától függ. A savanyítani való ugorka vetési ideje junius hóra esik, ugy, hogy juliusra, a savanyítási sasonra elegendő ugorka legyen keszen.

Az ugorka leszedése mindig vigyázva történjék, nehogy az indákat megsértjük s ezek ennek következtében elszáradjanak. A szedésre legjobb idő az este, vagy a kora reggel s a szedés után azonnal meg kell öntözniük az ugorkás ágyakat. Az ugorka szállítása igen könnyű; mohában vagy fűben elcsomagolva, bárhová baj nélkül szállítható s egyes helyek, mint pl. tudtommal Kecskemét és N.-Körös már eddig is szép kivittelt csináltak ugorkával Németország északibb nagy városaiba.

Hogy mily hasznót hajt az ugorkatermelés, már onnét is kitünik hogy bolgár kertészeink holdankint 60—120 frt hasznóbért képesek e termelésből fizetni s még mindig szép zacskó pénzzel indulnak utra az ősz vége felé hazájukba.

Znaim mellett, továbbá Németországban Gross-Machnowban, hol az ugorkatermelés 20—30 holdat vesz igénybe, a holdankint évente nyert tiszta jövedelem az ugorka után Fintelmann adatai szerint 70—310 tallérra (a 1 frt 75 kr.) rug, s ezen községek ugorkakertészei igen szép anyagi gyarapodásnak örvendenek.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári ügyek.

Junius 5-én.

Vésey Rezső tszéki bíró által:

3775. p. 1883. Hilscher Ignác — Weidinger J. B. hagyatéki csődömege ellen 198 frt 20 kr. s jár. iránt.

3776. p. 1883. Karch Károly — ugyanaz ellen 112 frt 52 kr. s jár. iránt.

3777. p. 1883. Ercsényi Antal — ugyanaz ellen 385 frt s jár. iránt.

3778. p. 1883. Kisági és Simon pécsi czég — ugyanaz ellen 59 frt 94 kr. s jár. iránt.

3779. p. 1883. Born Dauch drezdai czég — ugyanaz ellen 61 frt 34 kr. és jár. iránt.

Bogay Pongrácz tszéki bíró által: 6555. 1882. kersk. Kóbia József —

Haberényi Pál ellen 718 frt 83 kr. kár s 1092 frt szűnő haszon s jár. iránt.
1653. p. 883. Kapinya Dávid és neje — Simon Dávid ellen ingatlan tulajdonjogának megítélése iránt.

Kisfaludy Imre tszéki bíró által
Junius 7-én.

5618. p. 1882. Hopp Anna Mária — Katzenbach János elleni házassági váló pere.
3725. p. 1883. Nagytótfalu volt urbéreseinek ügye, a közös legelő egy részének egyénekenként leendő felosztása iránt.

Bogyay Pongrácz tszéki bíró által:
3914. p. 1883. Kohn Mór — Kuttin M. ellen 511 frt 21 kr. tőke és jár. iránt.
6219. p. 1822. Végi Mária — Kis Bódi József ellen szerződés kiállítására leendő kötelezése iránt.
6268. p. 1882. Sáfány József — Albert Pál ellen 400 frt tőke s jár. iránt.

Éadott büntető ügyek.

Junius 11-én.

2339. b. 1883. Özv. Schraub Lajosné ellen hamis esküvés miatt.
1546. b. 1883. Keller Andrásné Buls Terézia ellen magánokirat hamisítás miatt.

Junius 13-án:

3190. b. 883. Ifj. Buzás Ferencz ellen lopás miatt.
2332. b. 883. Goják Mihály ellen lopás miatt.

Junius 15-én.

2763. b. 883. Gáspár József és társai ellen súlyos testi sértés miatt.
2764. Ungár Herman és társai ellen sikkasztás és csalás miatt.
2784. b. 883. Ungar Herman ellen bírói pecsét feltörése miatt.

Junius 16-án.

4015. b. 883. Kirics István és társai ellen lopás, illetve abban bűnrészesség miatt.
4017. b. 883. Bakarecz János és társai ellen lopás miatt.

Junius 18.

2326. b. 1883. Fritsche Ede és társai ellen hivatali sikkasztás miatt.
2767. b. 883. Posch János és neje ellen hatóság elleni erőszak miatt.

Fellebbviteli ügyek előadása.

Junius 28-án.

1506. Smitalt János panasza, Kovács János ellen, becsületsértés miatt.
2507. Kilián József panasza, Schwarz Mór ellen becsületsértés miatt.
2508. Potz Adámné panasza, Tóth József ellen, becsületsértés miatt.
2509. Kurschner Mór panasza, Ollós József ellen, becsületsértés miatt.
2510. Layer István panasza, Pécsics Károly és társa ellen, becsületsértés miatt.
2511. Gécsi Lajosné panasza, Agoston Istvánné ellen, becsületsértés miatt.
2512. Gécsics Imréné panasza, Hegedüs Imréné ellen, becsületsértés miatt.
2513. Bíró Samu panasza, Markovits Pávo ellen, könnyű testisértés miatt.
2514. Császár Julianna panasza, Zsebe József ellen, könnyű testisértés miatt.
2712. Mirlits Antalné panasza, Farkas István ellen, becsületsértés miatt.
2836. Stallenberger Imre panasza, Weber József ellen, könnyű testisértés miatt.
2974. Korosits József panasza, Bari György ellen, becsületsértés miatt.
2975. Hegedüs Ede panasza, Ekrik János ellen, becsületsértés miatt.
3001. Freytag Lőrincz panasza, Bauer Mátyás ellen könnyű testisértés miatt.
3027. Sosenszki Károly és társa panasza, Kerkráris János ellen, könnyű testisértés miatt.

3028. Bene Juli panasza, Ilka Zsófia ellen, becsületsértés miatt.
3079. Rausch Venczel panasza, Roppál István ellen, könnyű testisértés miatt.
3089. Trebitsches Dániel panasza, Mátyási József ellen, becsületsértés miatt.
3165. Kilián Adám panasza, Kimmer Gáspárné és trsa ellen, becsületsértés miatt.
3166. Özv. Battyáni Ignáczné panasza, Krisztián István és trsa ellen, könnyű testisértés és becsületsértés miatt.

Irodalom.

Az illem könyve, a Révai testvérek budapesti cég kiadásában megjelenő kitűnő munka újabb négy (10–13.) füzetét vittük. Kalocsa Róza a szerzőnő ügyes keze felismerhető minden egyes fejezetben. A művelt ízlés és a tapintatos modor, a mint az az élet különböző viszonyaiiban nyilvánul, a legnagyobb gondnal és mesterrel való tapasztalattal van legapróbb részleteig benézve. A családi és társadalmi életben talán nincsenek is fontosabb mozzanatok, nincs alkalom, hog nagyobb ovatósságra lenne szükség, hogy a legközelebbi salomonber is tévedésbe ne esnek, mint épen azon esetekben, melyek a jelen füzetek tartalmát képezik. A világra lépés és a bemutatás ép oly koraszakot alkotó eseményei az emberi életnek és a társas érintkezésnek, mint a mily fontos körülmény egy bizonyított bűnperben a helyes kiindulási pont megtalálása. Az első megítéléstől, az első fellépéstől függ gyakran jelen, jövő, élet, boldogság. A köszöntés ezer neve, a jelentőségteljes mosolygól kísért udvarias fejtájtástól, a hideg odavetett üdvözléssel, idő- és korszerű alkalmazása tekintetében nem kevesebb figyelmet igényel, mint döntő ütközést előt a csapatok szerencsés elhelyezése. A látogatás, a társas életnek és sokat magasztalt és sokat átkozott érintkezési módja ép oly lényeges kellékeket szab a látogató és a „megtisztelt” élébe, mint a váltó, melynek hacsak egyetlen lényeges része marad is el, jogérvényét veszti. Az utolsó fejezet a hallgatás művészetéről szól, ebben oly kevés a virtuóz, hogy már csak azért bátran és őszintén ajánlhatjuk mindenkinek az egész mű megszerzését, mely pompás kiállításban az asztalnak is díszére váland. Egy-egy füzet ára 30 kr.

(A korcsmai hitel korlátozása.) Az usztorórvény a korcsmai hitel korlátozását illetőleg tudvaleg külön fejezetben intézkedik. E fejezet 26. §-a a legszigorúbban rendeli el, hogy az usztorórvény 22–27. §-ai minden községben évenként kibírdöntessenek, s minden korcsmában, kávéházban, pálinkamérésben és italeladásnál foglalkozó kereskedésben kifüggesztessenek. E célból a fejezet intézkedései az országban divó 6 nyelven fali naptár alakban jelentek meg, és 30 kr-ért, kemény táblára vonva 50 kr-ért kaphatók. Figyelmeztetjük az italmérés üzöket, hogy e törvény július 1-én lép életbe, s akkor 50 frtig terjedhető bírsággal (26. §.) lesz büntetendő az, kinek helyiségében e törvény kifüggesztve nincs. Kapható minden könyvkereskedésben és könyvtárban, Budapestben pedig Tettyé Nándor és társa könyvkereskedésben.

A koszoru 25-ik száma megjelent. Tartalma: Világ asszonya, költemény írta Tóth Endre, Hasara Raba elbeszélés Saicher Masochtól, Ujházi Ede arcképehez, írta P. R., Zola és Daudet, Irodalom, Művészet, Vegyesek, A jól szerkesztett laphoz Ujházi Ede pompás arcképe van mellékelve. — Előfizetési ár negyedévre 2 frt, előfizetheti Aigner Lajos kiadóhivatalában IV. váci utca 1. sz.

Magyarország havifolyóirat a magyarosodás érdekében. Kiváló dolgozóitársak közreműködésével szerkeszti Ardenyi Dezső. Megjelent a juniusi szám szokat gazdag és változatos tartalommal. Miután e hézagot pótló folyóiratról ajánlván és elismerőleg már többször megemlékeztünk, ezúttal még csak azt jögyozzuk meg, hogy az július 1-én új folyamot kezd, s felévi előfizetési díja 2 frt, negyedévre 1 frt. — Ajánljuk előfizetésre.

A Magyar Pénzügy, hazánk ez egyetlen közgazdasági és pénzügyi szaklapját, a júliusi (félévi) előfizetési idény alkalmából legmelegebben ajánljuk olvasóink különös figyelmébe. E kitűnően szerkesztett szakközöny, két és fél évi fennállása után, a mivel közönség és mérvadó körök teljes méltatásban részesül és ma már pénzügyeteket, iparvállalatokat, kereskedőket, tőkepénzeseket, és gazdák részére nélkülözhetetlen lévén, a legterjedtebb heti lapok közé tartozik. A Magyar Pénzügy partédek nélküli, szakirók tollából eredt cikkekkel bő tájékoztatást nyújtanak a közgazdaság, ipar, kereskedelem, termelés, gazdasági forgalom, be- és kivitel, statisztika, biztosítás és közlekedés terén előforduló általános érdeklő mozgalmakról. Vidéki pénzügyetéseink érdekeire különös tekintettel lévén a szerkesztőség, ezek köreiből a Magyar Pénzügy méltán pártfogolattal, annyira, hogy már alig találni az országban hitelintézetet vagy szövetkezetet, mely az egyetlen magyar pénzügyetési szaklapot anyagilag és szellemileg ne támogatja. — A Magyar Pénzügy rendes ingyen mellékletét képezi az Általános Sorolási Értesítő, mely havonként 2–3-szor a sorsjegyek és egyéb értékpapírok huzásáról kimerítő és hiteles kimutatásokat közöl. Előfizetheti a kiadóhivatalban (Budapest, Maria-Valeria-utca 3) és minden könyvtárussnál félre 4 frttal — negyedévre 2 frttal. — A Magyar Kereskedők Lapjával rendelve: félre 5 frttal negyedévre 2 frt 50 kr-ral.

Az Ország-Világ XX. füzete újra arról tanuskodik, hogy a lap legnagyobb időszakban is általános érdeklőséget — a közönség részéről — és figyelmet

— az írók részéről — tud kelteni. Hiába áll be a saison merte, hiába lépnek föl ebben olyan izgalmas események, mint jelenleg a tiszaz-eszlári, az „Ország-Világ” halad a maga útján az irodalom és művészet barátainak elismerő nyilatkozatait és szerencse kívánatait mellett. Mi vagyuk az első, a kik neki az új évnegyed közeledtével további tartós szerencsét kívánunk. A füzet tartalmát a következőkben közöljük. A junius 16. és 22-iki számban — e két számból áll a jelen füzet — Acadáy „Pénzházasság” és Ifj. Dumas Sándor „Az élet husz éves korban” című érdekes regényeinek folytatását veszi az olvasó. Ugyancsak a két füzetben találjuk Szépfaludy O. Ferencz jönevű novella iránt az „Özvegyszony” című elbeszélések két közleményét. A 16-iki szám egyik legjelesebb és pompás humorral írt dolgozata Mészáros István — ki úgy látszik, csupán az „Ország-Világ”-nak szenteli szép tehetségét — „Mefisztó” című életképe, melyben a jeles tehetségű fiatal író egy könnyelmű és hőbortos zenész jellemét kidomborító vonásokban festi. Igen csinos pikáns apróság Milko Izidor „A fogadott anya” című rajza is. A 22-iki számban az említett regényeken és elbeszéléseken kívül Győrök Leóttól egy ügyesen írt hosszabb utleírás olvasható: „Kirándulás az Isztriai szigetekre” címmel (öt szép képpel) Versek Koroda Páltól és Csapár Imréttől vannak. Képei, mint mindig kiváló becsüek, alig lehet köztök választani. „A kis naplopó”, „Szénagyűjtő”, „Az utolsó barátok”, „Most sirhatz”, „Szerelmek babonája”, „Buzavirágok”, „Byron bucsuja Angusztától”, „gyönyörű magyarizáló sorok, kal”, „Villától lesújtva” és az „Isztriai képek (Volska, Novi, Zeng Cherso szigete és Baccari öböl) szelből szövege rajzok. A rovatók lelkiismeretességével, valóságosra szerkesztve. Rájtvény rovata bő és változatos. A lehető legmelegebben ajánljuk e kitűnő s hazánk első képes lapját t. olvasóink figyelmébe, mert a nyári délutánok, a hó nap elől hűs homályba rejtőzve nem találhatunk kellemebb szórakozást, mint ha szép lapot olvassunk. Előfizetési ára évnegyedre 2 frt 50 kr, félre 5 frt, egész évre 10 frt. Előfizetheti a kiadóhivatalosok Wilkens és Waidl könyvnyomdájában karonalozat-utca 3. szám.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. junius 29-én.

	Pénzbeli árt.
1 Magyar aranyjárdék 6%	120 35
2 Magyar aranyjárdék 4%	89 40
3 Magyar papírajárdék 5%	87 20
4 Magyar vasuti kölcsön.	140 —
5 Magyar földterhermentesítési kötvény.	100 50
6 Temes-bánati „	99 25
7 Erdélyi „	99 50
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97 50
9 Magyar nyereményi sorsjegykölcsön	114 75
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110 —
11 Osztrák járadék papírban	78 50
12 „ „ ezüstben	79 05
13 „ „ aranyban	99 25
14 Osztrák-magyar bankrészevény.	840 —
15 Magyar hitelbank részevény.	296 25
16 Osztrák hitelintézet „	298 35
17 Cs. és kir. arany „	5 68
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9 50
19 Német birodalmi marka „	58 45

Közlekedés.

A személyszállító hajók a Dunán következőleg közlekednek:

Budapestről Zimony - Gyurgyevóra kedden, csütörtökön és szombaton 11 órákor éjjel. Mohácsra naponta 12 órákor délelben.

Mohácsról Zimony - Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon 8.15-kor reggel.

Mohácsról Budapestre kedden, csütörtökön és vasárnapon 2 1/2 órákor reggel. Továbbá naponta 11 órákor délelött.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó. 28 p. délelött	5 óra 35 perc este
Pécsről Barcsra	Barcsról Pécsre
6 óra 40 perc reggel	10 óra 58 perc délelött
5 óra 50 perc este.	10 óra 7 perc este.
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. e.
10 óra 34 perc este.	8 óra 47 perc este.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

nem lehetne, nem volna szabad a gyűlés t. tagjainak, jórésztben egykori tanítványai részéről neki kedves elégtételül kiszolgáltattott emez elismerésnek kötetlelenségét magától ellőknie. És mégis kénytelen a bizalmat megköszönni, el nem fogadni. Kéri a gyűlést, engedje meg neki a csendes elvonultságot, azt az előjogát, melyet súlyos harez árán vivott ki magának, továbbra is teljes épségben megtartania.

Az egybegyűlték sajnálattal bár, de meghajoltak e tiszteletet gerjesztő szerénység előtt, és — miként jellem — szótöbbséggel megválasztották Palmert. Keresztül ment volna egyhangu megválasztása is, de rossz vért szült nem egyenl az a hivatalos szám, mely a testület szabad elhatározási jogát ha nem is korlátozta, de ok és cél nélkül dajkaság alá vetette. S így történt, hogy 9-en renitenskedtek, másra, egy a zavart nem provokáló tagra adván szavazatukat. Fel lehet tenni, hogy az ilyenemű érétt gondolkozású férfiakhoz méltatlan gyámokodás mások — elmarad.

Ezen ülésnek még egy epizódját találjuk érdemesnek a t. olvasó közönség tudomására hozni.

Köztudomásu, hogy a tanítók a szépséges évi 300 frtos honoráriumot nem ingyen élvezik. Applicálnak arra több terhet mint egy igavonóra. Ott van az aben kivül a szederita-inspectió, (méhészet), a kefekötésbe is kontárokdatnak velők (házi ipar), a köztánczos nagy művészete is az ő Atlas-vallaira nehezedik (testgyakorlat), a községek befásításának ügye sem akar a tanító közreműködése nélkül lábrakapni; ráadásul e sok unalomüöz mellé jön nem vonjuk kétségbe jogosságát), hogy egyl. gyűlésekre, esperes-kerül, konferentiákra is mászkáltatják kitartást meríteni az élet nem osztó igazságszolgáltatásának békés és nyugodt eltűréséhez. De ez olesó nemzetgazdász nem igen akad, ki a közszolgálatban kifejtett munkásságáért méltányolná. Hogy többről ne szóljunk, csak gyűjük ez egyet. A tanítót gyűléseztetik, felső helyen kimondják, hogy a tanítót községek lássa el fuvarral ésapidijjal, de a községek nem akaróznak ezt tudomásul venni. Bizonyosan az a felfogás vert bennök gyökeret, hogy ha mestram gyűlésekre szeret(?) járogatni, vegegyen egy pár boesokt és tarisznyát, rakjon bele elemőszául néhány szál vöröshagymát (olesó eledel, faluhelyen nagy quantumban természetik e rostélyos — mellékét . . .) és járja meg kutyafarsponon dícsőséges utját . . . Mi sem természetesebb, minthogy bizony lelkéből szól, ha e nemű baját (hja a tanügy még mindig nem politikum, hanem kenyér-kérdés) valaki tolmácsolja. Schultz Károly németmárokai pl. ur hozakodott elő e nyomorúsággal. Rá is álltunk azonnal, hogy püspök ur ő excellentiája útján a közigazg. bizottság kellő reverentiával felkeressék, miszerint ez érdemben a községeket határozatilag utasítani méltóztassék. És a mennyiben tek. Forray Iván pécsi és Trixler Károly szentlőrinczi szolgabíró urak már rég intézkedtek járásaikban, hogy a tanítók illető községek által fuvarral és méltányosapidijjal látásának el, nemes példájok és dícséretes érellyük olyképp hozott ugyanazon a közig. biz. tudomására, hogy e példát és éreltyt a a megye többi járasa szolgabíráinak követésre ajánlanak kegyeskedjenek. Ez egyleti közgyűlés külön átiratban is mondand köszönetet Forray és Trixler szolgabíró uraknak jóindulatu eljárásukért. Örömmel ragadjunk meg az alkalmat, hogy a nyilvánosság ezen közegében is le róvhatjuk nevezett uraknak a jól kiérdemelt elismerés adóját.

Drávamenti.

A világ gyomra.

Amerikában nagyon érdekes könyv jelent meg. Szerzője azt számítja ki benne, hogy a jelen században mennyire haladt az

az egész világ termelő képessége és hogy mennyi húst és kenyéryanagot fogyasztott az emberiség.

A szerző a könyv elején fejtegeti, hogy a föld népessége e század eleje óta megkétszereződött. E tételét érdekes részletekkel támogatja. Így felemlíti, hogy Nagy-Britannia lakossága amerikai, afrikai, és ausztráliai tartományait bele számítva, 1801. évben csak 17 millió lélekre rugott; 1880-ban már 43 millió lélekkel birt. Az európai szárazföldön az arány, ugyanazokat az éveket (1801. és 1880.) szembeállítva: 170 és 276 milliót, az Egyesült-Államok 5 és 50 milliót tüntet föl. Összevéve: az említett földrészek lakossága 192 millióról 368 millióra emelkedett. Nagy-Britanniában és az Egyesült-Államokban a szaporodás 323 százalékot, az európai szárazföldön 63 százalékot tesz e század eleje óta. Az utolsó 60 év alatt 16 millió ember hagyta oda az ő-világot és részint Amerikában, részint másutt talált új hazát. Ezek közül 11 millió az Egyesült-Államokba vándorolt ki.

Tudvalevőleg az amerikaiak és az angolok olyan szerencsések, hogy az összes népek között legjobban táplálkoznak. Az Egyesült Államokban a husfogyasztás 55 kilóra tehető fejenkint; Anglia 50 kilót, Franciaország 30 kilót, Svájc 23 kilót, Németország 22 kilót, Skandinávia 20½ kilót, Oroszország 20 kilót, Ausztria 18 kilót, Spanyolország 13 kilót, Olaszország 13 kilót és Portugal 9 kilót fogyaszt minden évben fejenkint. A kenyéryanag-fogyasztást illetőleg az Egyesült-Államok, Nagy-Britannia és Oroszország egyenlő fokan állanak. Másodsorban következnek: Németország és Franciaország. A harmadik csoporthoz Ausztria, Németalföld és Spanyolország tartoznak. Utoljára következnek negyed sorban a skandináv népek, Svájc, Olaszország és Portugal.

Az egész világ összevéve 38½ millió tonna búzát fogyaszt el. A földterület, amelyen e mennyiség terem, 42 millió hektárra rug. Oroszország, Ausztrália, az Egyesült-Államok, Chili és Canada, Ausztria-Magyarország és Törökország több búzát termelnek, mint amennyit elfogyasztanak. Az évi termésből más államoknak juttathatnak, átlag számítva: Oroszország és Ausztrália 50 százalékat az Egyesült-Államok 33½ százalékat, Chili 25 százalékat, Canada 20 százalékat, Ausztria-Magyarország 16½ százalékat, Törökország 12½ százalékat. Épen saját fogyasztását Spanyolország és Portugal fedezi. Nagy Britannia, Franciaország, Németország és Olaszország arra vannak utalva, hogy sokkal többet, mint a mennyit maguk termelnek, más államoktól szerezzenek be. A legtöbb kell e tekintetben Nagy-Britanniának, melynek természeténél kétszerte nagyobb fogyasztását kell fedezni. A búzatermelés az utolsó 20 évben jelentékenyen gyarapodott; az 1859. évig az Egyesült-Államok még arra voltak utalva, hogy búzát Európából szállítsanak. Ma annyira van, hogy a föld összes termésének egynegyed részét maga termeli. Ausztrália tiszta buzakenyerét ezeltől ehilli lisztből sütötte, most néhány ausztráliai gyarmat maga is abban a helyzetben van, hogy lakossága fejenkint számítva 10 mázsa búzát bőven engedhet át más országnak. A közlekedési eszközök javítása annyira előrehaladt, hogy a búzát, melyet a Misszissipi vagy Uj-Seelandból szállítanak, Európában épen oly jutányosan lehet adni, mint akár azt, mely a Don vagy a Duna vidékéről kerül.

A mult évszázadban a husfogyasztás átlag számítva még nem volt több, mint 11 és fél kilo fejenkint. A világnak élelmi szerrel való ellátását a közlekedési eszközökön, vasutakon és hajókon kívül még nagyban könnyíti az a körülmény, hogy a más országból való gabona bevittet egyenesen megfőtől vámosokhoz az egyes államok nem oly mértékben folyamodnak, mint azeltől.

Még csak 40 évvel ezeltől is Nagy-Britannia inkább inséges esztendők árait

fizette saját gabonaszükségletéért, semhogy a gabonavámot beszüntesse. Ugyanekkor azonban Oroszország déli részeinek mezőgazdái oly nagy pénzt kaptak terméseiért, hogy a gabona olcsósága miatt nem volt érdemes a gabonát a legközelebbi kikötőig elszállítani. A gabonavámok eltörlése és a vasutak behozatala előtt Angliában a buza ára 150 százalékkal volt magasabb, mint Magyarországon, ez idő után pedig csak 30 százalékkal.

H i r e k.

Ordinatio. Megyés püspökünk ő nagyméltósága e hó 26-án adta fel az áldozári rendet a helybeli papnövelde végzett hallgatóinak. Az új áldozárok névszerint Bató Ferencz, Czapáry János, Ujváry Miklós Klein József, Molnár Győző, Várad Győző, egy a ferenczrendű szerzet eddigi novitiusai Zebecz Özséb és Munda Mathaeus a helybeli apáca zárda templomába, mint ideiglenes székesegyházi plebánia templomban fogadták a felkenést.

Hirdetmény. Melylyel alulírott részéről ezennel közhírré tételik, hogy az uszoráról káros hitelügyekről szóló 1883-ik évi XXV. t. cz. 4-ik fejezetében foglalt rendelkezések alapján, a keresmai hitel szabályozása tárgyában - a f. é. 39/4855. sz. közgy. határozattal alkotott szabályrendelet a nmu. m. kir. Belügyministerium f. é. 33,378/III. b sz. rendeletével a következőképp állapított meg, u. m. 1-ső §. A vendégülkben, keresmákban más italmérségi helyiségekben, — ide érte azon kereskedéseket is, melyek szeszes italok kicinsybeni eladására szolgál birnak, — kiszolgáltattott szeszesitalok ára iránti követelek fejében bírőilag megitélhető összeg Pécsváros területére nézve 6 forintban állapítatik meg, 2-ik §. Jelen szabályrendelet a város területén a szokott módon kihirdetendő s minden italmérségi helyiségben, — a vendégek által könnyen látható helyen, — kifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó. Azon vendéglős, keresmáros vagy italmérső, ki ezen §. rendeletét nem teljesíti, a városi szegényalap javára 50 frtg. terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni. 3-ik §. Ezen szabályrendelet f. é. június 1-én lép életbe. Mi oly figyelmeztetéssel hozatik köz tudomásra, hogy ezen szabályrendelet már a jövő hó első napjával lép életbe és ez időtől kezdve a rendőrkapitányság a szabályrendelet megtartását éber figyelemmel ellenőrzi — s az ellen vétők szigoruan fognak büntettetni. Pécs, 1883-ik évi június hó 12-én Aidinger János, s. k. polgármester.

Hymen. Lauber József ismert polgártársunk leányát, Adelt, e hó 27-én jegyezte el magának Höldreich Ede Béséből. Az eljegyzési ünnepély nagy részvét mellett folyt le.

Állítás. A pécsi főreáltanoda tanulóinak rajzkiallítása a reáltanoda épületében tegnap nyitattok meg. Ugy választékosága, mint a benne foglalt szép rajzok miatt a megtekintésre érdemes. Ajánljuk a tanügy barátok figyelmébe.

Zárvisgá. A városi polg. leánytanoda zárvisgálatai e hó 25 és 26-án tartattak meg. A jelenvolt közönség élenk elismeréssel adózott a szép eredménynek, melyet a tanoda tanítóúi Kelemen és Ujvári kisasszonyok felmutatni képesek voltak. Úgy szintén dícsérettel emelhetjük ki a növendékek kézimunkákban jártasságát, mi Farkas k. a. érdeme. A rajzot Irényi tanár, az éneket pedig Reberics urak tanították s dícsérettel legyen mondva, szintén a legszébb eredményvel.

Bélyeghiány. Pécsét is megtörténik akárhányszor, de még gyakrabban előfordul vidéken az eset, hogy a bélyegelárusítással megbízott üzletekben nem kaphatók oly bélyegyek, mikre az azokat igénylő feleknek szükségük van, és kénytelenek nagyobb

összeget képviselő bélyegeknél apróbb krajczáros bélyegfajtákkal megelégedni, s az illető okmányokat mint spanyolfalakat apró bélyegekkel feldiszníteni. De akárhány ily jogosított árúban bélyeg egyáltalán nem is kaphatók. Ki legyen az oka ennek? nem tudjuk, nem is kutatjuk. Elég az hozzá, hogy ez bizony rendeltenség. Ha az állam megtudja bírságotlani a kellő bélyegek alkalmazásának elmulasztóit, és pedig elég érzékenyen, nem tudjuk, mért nem lehetne ép oly érzékenyen és még keményebben megbírságotlani azokat, kik hivatal van arra felügyelni, hogy a közönség ne szenvedjen hiányt oly bélyegekből, mikre szüksége van. Hisz ezeket a drága kis érték jegyeket nem valami különös nehézséggel jár nyomtatni akár mázsa száma minden egyes árú részére.

Kirándulás. A pécsi kath. legény egyelet saját pénzűre javára e hó 24-én társasulással egybekötött kirándulást rendezett az üszöghi erdőskében. A mulatság pompásan sikerült s a jelenlevők — legnagyobb részt derék iparosaink — kedélyesen s fesztelenül mulattak körülbelül éjtél. E sikerült kirándulás rendezésének érdeme kétségtelenül Károly Ignác budakülvárosi plébános, egyleti elnököt s a vele került működő rendezőseget illeti. A mulatság folyama alatt nem feledkeztek meg ifjaink az egylet jövőviről sem, így Vass István közműves segéd, egyleti tag vacsora után az egyleti ifjuság nevében megköszönte az ezeren felül megjelent vendégeknek a kegyes pártolást és a fényes megtiszteltetést. Hálás szavakban emlékezett a jótéményeiben kifogyhatlan fővédnökről, Dr. Dulánszky Nándor püspökünk Ó Excellentiájáról ki, mint jó atya gondozza az egyletet. S végre röviden leírta az egylet nemes célját és megragadó érvekkel felhívta Pécsváros nemesen érző polgárait ezen egyletnek, melyben saját és polgártársaik fiai vallás-erkölcsösen neveltetnek, a szükségesekre és hasznosokra oktattatnak, — meleg pártolásra. E rövid, de igen velős alkalmi beszédet, mely czélt nem tévesztett, harsány éljenek követték. Csakhamar sorakoztak az egyleti dalárdisták és görögütű mellett kitünő szabotassággal elénekelték a Hymnust, minek végzetével megszólalt a zene s a jelenlevők örege-aprjai járta tánczot.

Kimutatás. A pécsi kath. legényegylet június hó 25-én tartott kirándulásának bevétele 238 frt 30 kr., kiadása 102 frt 10 kr. volt, így az 136 frt 11 kr. tiszta jövedelmet mutat. E kirándulás alkalmával fellülizettek: Károly Ignác 5 frt. Mendlik Agoston 5 frt. Kremling Károly 2 frt. Zeleni Károly 1 frt. Hippan Ferencz 1 frt. Pertl Antalné 80 kr., Hirczi Ferenczné 70 kr., Kelemenné 60 kr., Hajdu György és Kaufmann Lajos 50—50 krt, Thurn István, Halászek Vinczéné, Láscs János 40—40 krt, Jozipovits Mari 30 krt, Jászai József, Bérli Fábán 20—20 krt, Erdődi, Török Antal, Heiland Nándor 10—10 krt. E fellülizetésekért hálás köszönetet mond a rendezőség.

Hymen. Dr. Kaufmann József mohácsi ügyvéd, jegyet váltott Blau Róza kisasszony-nal, Blau Rudolf mohácsi kereskedő és vállalkozó kedves és mivel leányával.

Villámcsapások. A f. é. június hó 26-án d. u. 4 és 5 óra közt támadt zivatar alkalmával a villám Mohácson és környékén többször lecsapván, több embernek kioltotta életét. Nevezetesen a dunáninneni mohácsi legelő földön Hotz Márton p. mároki illetőségű napszámot agyonütötte, az ugyanott dolgozó Ruppert Antal, szintén püspök-mároki napszámot pedig oly súlyosan sérült meg, hogy életéhez kevés a remény. — A mohácsi szigetben pedig agyonüjtötte Barác Simon, mohácsi lakost. — Hallomás szerint Kölkeden és Dobokán is agyoncsapott a villám egy-egy embert.

Betörések. A mohácsi közbiztonsági állapotokat elegendően jellemzi a következő két betörési eset: Junius hó 25—26-ik közt

éjjel ismeretlen tettesek betörték Fischof Armin rőfös kereskedőnek a városház közelében levő üzletébe és onnan több vég vásznat elloptak. Az éjjeli örök ugyanakkor a korcsában jól mulattak. — Junius hó 26—27-iki közt éjjel pedig szintén eddig ismeretlen tettesek a Német-utczában levő táviradhivatal falát belől a kapuzsín-ről kiásták és a hivatalhelyiségbe behatoltak. A betörők azonban úgy látszik munkájok közben megzavartattak, mert a pénztárt érintetlenül hagyták, más ellopni valót pedig nem találtak.

Kossuth Lajos családja. Kossuth-család egyike a legrégibb fősgyökeres adományos (Donatárius) magyar nemes családoknak az országban (IV-ik Béla király Kossuthnak, Gád fiának 1252-ben már nem is adományt, hanem új adományt (nova Donatio) adott.) A hosszú századok folytán ősi részéből (Kossuthról, Turóczmezyében) a család az országban szerteágazott, s igen természetes, hogy sok mindenféle családdal, köztük sok előkelővel is, vérokonsági viszonyba jutott. Ilyenek voltak Zemplében a Szőgyéni, Szerencsy, Bernáth, Revicky, Kácsándy, Vicmándy, Malónyai, Vass, Lehooky, Füzéressy, Szentléleky, Orosz, Bydeskuthy, Szeghy, Szánky stb. családok; bajos volt volna a szélrózsa minden irányában egy fél napi utat tennem Zempléme gyében — írja maga Kossuth — hogy egy „urambátyám“-ot ne találtam volna. Ily tág atyafiságos, sógorságos körben mozogtam én gyermekkorom óta Zemplében; saját nemzetségem állása felől Zempléme gyé saját nevére kiadott, s Pestme gyé 1837-iki szept. 7-ikén tartott közgyűlésén kihirdetett nemesi bizonyosság levelében többek közt ekként nyilatkozik: „leveles tárunknak bizonyossága szerint ezen nemzetség száza-doktól óta a főnemű családok közé számítotván, s ennek tagja többi megyebeli főhivatalokat sokszor, s most is viselvén, és maga a folyamodó is.“ stb. Itt megjegyzi Kossuth, hogy néhány év előtt Horváth Boldizsárt igazságügyi miniszter korában felkérte, hogy ha már a bécsi hatalom által 1849-ben elkobzott irományaiból azok, a melyek politikai vagy éppen hivatalos értékkel bírnak, vissza nem adának is, legyen szives kieszközölni, hogy legalább magántermészetű irományai kiadassanak; köszönettel említi, hogy Horváth Boldizsár e kérését legszívesebben észzevette, teljesítette. Az ő sikeres közbenjárásának köszönheti, hogy egy jó nagy láda „lomot“ visszakapott; ezek közt volt ez a nemesi bizonyosság-level is — mint kuriozumot jegyzi meg, hogy egy „gänzlich unbedeutend“-nek jelzett csomagban Wessellénynek husz egynehány érdekes levelére bukkant, melyet valóságos kincsnek tekint; ezeket meg is őrizte, a többinek 99 századrésze tüzre került.

Fütermelő juhok. Furcsa eset hírt közlik Dorset angol városból. Egy ottani juhtenyésztő ugyanis észzevette, hogy egy juhának egész háta füvel volt benöve és ettől egész zöld színe lett. Az állatotkat szénival tartotta, melynek magva az illető juhoknak a gyapja közé hullott és ott a folytonos eső és a test melegének hatása alatt, igen szépen kikelt. A juhtenyésztő, a kinek ez a furcsa állat birtokában van, nagy bölcsen azt ajánlja, hogy miután a gyapju ára jelenleg felette alant áll, be kellene vetni a juhok hátát füvel, hogy így legalább maguk természetének annyit szénával a mennyi a hus készítésére és az élet tartására elegendő. Így aztán a gyapju alig kerülne valamibe és jól lehet vele versenyezni. Tessék megpróbálni!

Ajánlat Pécs szab. kir. városban építendő vízvezeték létesítésére vonatkozólag.

(Folytatás.)

A város vízszükséglete.

1887. ében Németországban, Ausztriában és a Schweiczban összesen 68 város volt alapviz- és forrásvezetékkel ellátva, melyek összesen 40,010.118 köbméter vizzel láttak el 2,134.636 lakost, minek alapján fejenként és naponként átlagban 51 liter mutatkozik szükségnek.

Hasonló módon tapasztaltot, hogy nyilvános czélokra u. m. kutak, viziváltók, tüztöltés vagy öntözésre fejenként és naponként maximumban 14 liter, és így tehát fej- és napszám szerint ivás és egyéb czélokra összesen 65 liter szükséges, ha egyáltalán nem kell nagyobb ipartelepeket vizzel ellátni.

30,000 léleknyi lakosságra tehát a vízszükséglet 24 óra alatt 1,650,000 liter.

Az év legnagyobb részében a Tettegy ennél sokkal tetemesebb vízmennyiséget szolgáltat, minélfogva mi, tekintettel a reggeli órákban történendő nagyobb vízfogyasztás, továbbá figyelemmel a lakosságának idővel történendő szaporodására 4000 köbméter vízfogyasztást vettünk számításunk alapján 24 óra alatt a hálózat eső-bősége meghatározásánál, mely vízmennyiség minden eshetőség tekintetbe vétele mellett bőven fog megfelelni.

A legtöbb vízfogyasztás ilyképen jelenleg fejenként és naponként 134 liter szükségletnek felel meg.

Gyűjtő létesítmény.

A város szükségletére felhasználandó víz feltógása a Tettegy forrásnál történik. Hogy a kagyló mészhasadékából artziái módon történendő víz kifolyása megkönnyebíttessék, a fennálló forrás többnyire mészhasadék rakodványból álló fedésű, 2 egész 4 méter mélységig letisztítandó, hogy ezáltal a víz kifolyása szabályoztassék.

A forrás cémentmalterben falazott téglá és kőből álló boltzat helyiség által külbe-folyások ellen fedtetetik, és a viztartóval öntött vascsővel lesz összekötve. A felesleg víz számára egy átéses alkalmaztatik, mely által a forrásban előálható nagy vizállás alkalmával a felesleges víz lefolyása a fennálló csatornába lehetővé tétetik.

A viztartóhoz vezetö öntött vascső a vízfolyás szabályozása czéljából reteszszel lesz ellátva.

Nyomtáv.

A Tettegy jelenlegi középviszszine 225-50 méterrel magasabban áll az ádriai tenger 0 pontjánál, míg a Széchényi téren levő Mária oszlop földfelszínének magassági mérete . . . . . 144-70 m. a vasuti állomásnak szinmagassága pedig . . . . . 113-70 m.

Ebből kitünik, hogy a vizzel ellátandó térség összes magassági különbsége 112-8 m.

Ezen 112-8 légnymatu nyomtáv mellett egy rendszernek alkalmazása számos nehézséget vonna maga után, mely nehézségek tapasztalat szerint eléggé ösmeretesek azon városokról, melyek vízvezetéküket ily nagy nyomtáv alatt vezették keresztül. Itt csak azon közvetlen kárt akarjuk megemlíteni, mely a házi vezetékknél az által idéztetik elő, hogy az ömlesztések ily nagy feszítő hatása alatt, a kifolyó csapat hirtelen elzárása által, rövid idő múlva megromlanak.

Azon alapelv megtartásával, hogy a vezetett víz legcsekélyebb nyomás magassága a belváros minden helyén 18, a külvárosokban pedig 15 méterrel az utcák felszine felett hasson, a várost két nyomtávú övkörre beosztani tervezzük.

Csakis a külvárosok legmagasabb ré-

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félek külön lakzímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbéli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Tőke befektetésre és gyűmölesztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

4-6 gymnásialis végzett ifjú gyógyszerésztályt kornoknak elfogadtatik. sz. gya-Donatus kápolna közelében egy 1000□ öles szálló és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető. 160

Végzett jogász ügyvédi iroda részére keresetik, német nyelvbene jártasság kívánatos, bővebbet a kiadóhivatalban.

Nyolcz hold szántó föld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K.

Cserepes munkák.

Uj tető befödések a legolcsóbb árak mellett négyszög öl vagy meter szerint, anyag és fuvarral 3 évi jótállásra.

Tető javítások általában, vagy évi szerződés mellett.

Továbbá a legjobb minőségű és legolcsóbb cserepek és építő téglák, kitünő minőségű építő homok a pécsi székességi ház homokbányájából.

Végre bérkocsik és más fuvarok minden időben kaphatók

Lauber Rezső

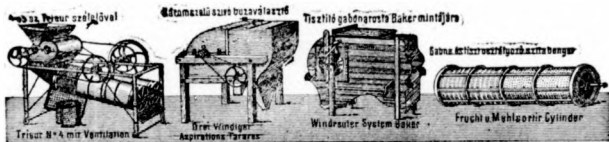
cserepemesternél, téglakemence és bérkocsik tulajdonosnál Pécsen, Mária uteza 43. sz. alatt.

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Járgány-Cséplőgépek. Szelelő-rosták. Kukorica-morzsolók, Szeeskavágók, Borsajtók.
Különlegességek malmok számára: Duplamalmok, Malom trieurhenger, Gabona-osztályozóhengerek, Koptatógépek, Dara-választógépek, Tarárok, Detacherök.
Malom-alketreszek: Transmissiók, Szíjkerekek.
Rostalemezék: Cséplőgéprosták, Liszthenger-szíták, Koptató-lemezek, Ráspoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Mindenmemű bel- és külföldi ásványvizek és forrástermények

kaphatók

SIPŐCZ ISTVÁN gyógyszer-tárában Pécsen.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

261

Több mint 800 előismerő bizonyítványok orvosi tekintélyekről előmutatások.

Dr. Schulhof Adolf urnál Pécsen.

Főraktár 8

1 forint 25 kr. o. é.

Ára kicsinyben egy üvegrek

igen sikeres garanzáló szer.

5. Diphtheritis és más torokhajtóknál

nyakharvát.

4. A már lezáró fográst eltávolítja.

ha a fájó fog hirtelen pár csepp- vizez el nem elegendő szájzsírral meg-

nedvesíteték.

2. Erősíti a pehelyt foghúst és az

inagó fogakat, az utóhajtóknak visszaadja

természetes fehér színüket, megszünteti a

fogók kioldását, védi a fogak zomár-

zatát és ov a foglást ellen.

3. A száj- és orrnyereg mindennemű

szilys (skorionikus) hatásmat elvolyítja,

idíti és pihosítja a foghúst és edzi a

nyakharvát.

4. A már lezáró fográst eltávolítja.

ha a fájó fog hirtelen pár csepp- vizez el

nem elegendő szájzsírral meg-

nedvesíteték.

5. Diphtheritis és más torokhajtóknál

igen sikeres garanzáló szer.

SZOPIANA-SZÁJZSÍR.

Hatása:

osztrák császári kizárólagos magyar kir. szabadalmat nyert

Erdem-éremmel kitüntetett SCHULHOF KÁROLY ROBERT, Manchesteri lakos által felalalt

ellen!

Kellemetlen szájszag és foglajás

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiségeimet ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagy árukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemesen le-szállított árak mellett kiárúsítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

Legolesőbb

uj
sorsjegy.

**Főnyeremény
50,000 ft.**

Legolesőbb

uj
sorsjegy.

Magyar vörös kereszt sorsjegyek.

Huzás július 1-én.

Eredeti sorsjegyek az árfolyamhoz mérten.

Részletfizetésre 5 drb. 12 havi részletben á 3 ft.

Évenként
3
huzás.

Kaphatók:

Ullmann M. K.
bank- és váltó-
üzletében.

A nyeremények
adó-
mentesek.

Harkányi
gyógyfürdő

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ

Magyarország, Baranyavár megyében.

Harkányi
gyógyfürdő

fürdőidény Május 1-től Szeptember 30-ig.

Ezen 50° R. természetes meleg ártézi kénforrás nemcsak az ország első gyógyintézeteihez tartozik, hanem a külföld hason gyógyintézeteit mindenben felülmúlja. Vegyalkatrészeit illetőleg **Dr. Than Károly** vegytanár által teljesített elemzés szerint kénes hévíz, mely iblant, búznyt és mind-
eddig ismeretlen szénéleg-kéneggőzt tartalmaz.

Kitünő gyógyítási hatással bír **csuzos, kö szvény, görvély, időit borkiütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, fehérfolyás, seb-zések, daganatok** és higanyos gyógyszerek által okozott mérgezésekre, továbbá májfép, általán **mirigy-daganatokra, nehéz hallás, időit szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.**

A fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen esodaszerű gyógyforrásnál ezerek és ezerek a legmakacsabb és legnehezebb betegségeken is egészűgüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerést érdemli. E fürdő a maga nemében egyedüli, minden más akár belföldi, akár külföldi hasongyógyforrást gyógyhatás tekintetében felül-mul; a mit különben az évről évre szaporodó vendégek száma is bizonyít.

Az utazásra ajánlható: Budapest-bécsi vasut vagy Déli vasut Budapest-Kanizsa-Barcsi vonala, állomás: **Pécs**, alföldi vasut Eszéken át Villányig, Mohács-pécsi vasut, állomás: **Villány**.

Posta- és távírda-állomás.

Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **Dr. HELLER JÓZSEF** ren-des fürdőorvos nyújt. 273 6-1
Harkány, 1883.

Harkányi
gyógyfürdő

A fürdő-igazgatóság.

Harkányi
gyógyfürdő

MAGYAR

**VÖRÖS-KERESZT-EGYLET
SORSJEGYEK.**

Évenként 3 sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Legközelebbi huzás f. évi július 1-én.

Ezen huzásban főnyeremény 50,000 forint. Továbbá 1 nyeremény á 5000 ft., 4 nyeremény á 1000 ft., 10 nyere-mény á 500 ft., 25 nyeremény á 100 ft., 30 nyeremény á 50 ft., 52 nyeremény á 25 ft.

A nyeremény sorsolásán kívül törlesztési sorsolás is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nye-reménnyel huzott sorsjegy tovább játszik a főnyereményre.

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kaphatók **SCHAPRINGER J-nál Pécsen és a**

Pesti magyar kereskedelmi bank- váltóüzletében

Budapest, Dorottya-utca 1-ső szám.

Valamint minden bank- és váltóháznál az országban.